

Bijlage 1

Interview met Jeroen van de Lagemaat,

Van de Lagemaat is directeur van de Nederlands-Duitse Internet Exchange (NDiX), te Enschede. Hij verrichtte in het verleden onderzoekswerk op de Universiteit van Twente naar de toepassing van technologie. De NDiX kan beschouwd worden als een non-profit koppelingspunt en een marktplaats van breedbanddiensten. De aandeelhouders van deze B.V. zijn ontwikkelingsmaatschappij OOST N.V., Universiteit van Twente en Stadtwerke Muenster. De achterliggende doelstelling wordt middels een drietrapsmodel verkondigd:

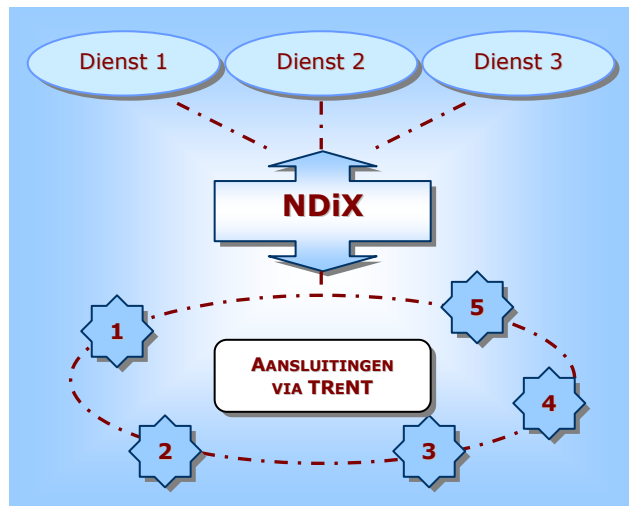
1. Kostenreductie als imperatief
2. Efficiëntieverbetering en flexibiliteit stimuleren (outsourcing)
3. Gericht op de toekomst (nieuwe breedbandtoepassingen)

Van de Lagemaat spreekt over een opmerkelijke opstelling van Minister Brinkhorst, zoals gepresenteerd in de Breedbandnota van het Ministerie van EZ. De wijze waarop de Minister pleit voor marktwerking en concurrentie op het gebied van breedbandinfrastructuur strookt niet met vigerend beleid op het gebied van andere infrastructuren. Als voorbeeld noemt hij het elektriciteitsnetwerk, of het verkeersnetwerk. Een belangrijk uitgangspunt dat Van de Lagemaat aan de orde stelt is de noodzaak om één infrastructuur te realiseren. Infrastructuur is duur en als je 3 infrastructuren hebt moet dat dus ook drie keer terugverdiend worden. De infrastructuur dien te een open van karakter te zijn, iedereen moet er op komen. Daarom pleit hij ook voor één beheerder, want zo stelt hij: “De toegevoegde waarde van meerdere beheerders is miniem”. Op deze wijze wordt de grootste driver, de prijs/prestatieverhouding het beste gewaarborgd. Immers het bedienen van een groep consumenten, door een aantal aanbieders met elk hun eigen netwerk, levert een winst van aansluitingen op. Het is beter te concurreren op een netwerk, dan tussen de netwerken. Zo kan kosten- en ruimtebesparend opgetreden worden. Er is al veel geld verloren met concurrentie van netwerken, door bijvoorbeeld de enorme hoeveelheid van mantelbuizen van aanbieders in de grond of het bieden voor UMTS licentie. “Hier voor de NDiX liggen misschien al 30 mantelbuizen in de grond...die is al luttele malen opengegooid”.

Van de Lagemaat merkt verder op dat het belangrijk is om massa te creëren. “Hoe groter de schaal van de infrastructuur, hoe groter het aanbod van diensten. De synergie-effecten zijn groter bij één infrastructuur”, stelt hij. Hoe meer massa dus, hoe meer bestaansrecht. Verder vindt Van de Lagemaat dat: “Het open karakter van een netwerk gewaarborgd dient te worden door onafhankelijke partijen. Een partij die beheert mag geen diensten aanbieden”

Over de betrokkenheid van lokale overheden bij het proces van ICT ontwikkeling pleit Van de Lagemaat voor een sterke mate van betrokkenheid bij investering. Hij sluit hierbij aan bij de conclusie van de Commissie Andriesen (Tempelman, 2004) waarin de strekking luidt dat de gemeente Rotterdam zorg dient te dragen voor de uitrol van een glasvezel, zowel financieel (een gedeelte van de initiële kosten) als organisatorisch. Van de Lagemaat wijst erop dat het rapport Andriesen de prijsbare effecten van het wel of niet hebben van een glasvezelinfrastructuur met een input/outputanalyse meetbaar heeft gemaakt. Het kan de regio Rotterdam circa 3400 banen opleveren waarvan circa 500 voor langdurig werklozen. Verder is het open houden van de infrastructuur een overheidstaak bij uitstek.

Over de behoefte naar breedbandinfrastructuur levert Van de Lagemaat een interessante visie. Omdat

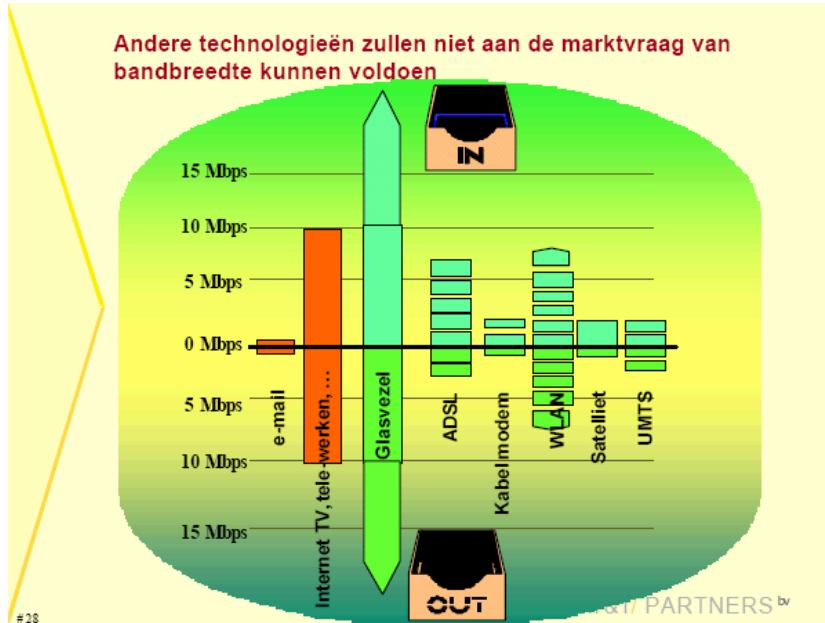

breedband een medium kan vormen voor uiteenlopende communicatievormen (multimedia), betekent het ook een substitutie voor meerdere onderdelen in bedrijfsprocessen. Zo kun je met VoIP je telefoonrekening vervangen en alle randapparatuur die daarbij hoort (bijvoorbeeld interne telefooncentrales), of je automatiseringsproces uitbesteden en op afstand door derden laten geschieden. De kosten/batenanalyse komt op deze wijze in een iets ander daglicht te staan, waardoor het draagvlak kan worden vergroot. Dit impliceert mogelijkwijs ook dat behoeftepeilingen niet altijd grondig worden uitgevoerd. De vraagstelling of mensen behoefte hebben aan breedbandverbinding levert niet voldoende inzicht. Men relateert dat vaak aan de behoefte aan snel internet die dan meer dan voldoende met de huidige bandbreedte kan worden vervuld. Volgens Van de Lagemaat kan beter worden gevraagd naar een kostenraming van het hele pakket communicatie- en datastromen (inclusief bijkomende kosten) en dat dient te worden afgezet tegen de kosten van een glasvezelverbinding (waarbij ook uitbesteding kan plaatsvinden).

Een benadering van de technologie aan de hand van de product life-cycle geeft volgens Van de Lagemaat ook inzicht in de positionering van een locatie in een ruimtelijk perspectief. Op het moment dat in één gemeente een technologie hanteert die in de groeifase zit en een traditionele technologie vervangt, hebben zij een comparatief vestigingsvoordeel ten opzichte van andere locaties (zoals glasvezel bij de NDIX/TReNT). Op de andere locatie verandert de levenscyclus van de bestaande technologie (de veroudering treed sneller op). Hierdoor wordt toepassing van een nieuwe technologie een economisch imperatief. Als gemeente moet je wel investeren in nieuwe telecommunicatie infrastructuur om de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats te behouden (defensief investeringsbeleid). In dit kader stipt Van de Lagemaat ook de aantrekkingskracht van breedband aan voor residentiële gebieden. De leegloop van 'high-potentials' kan hiermee worden tegengegaan.

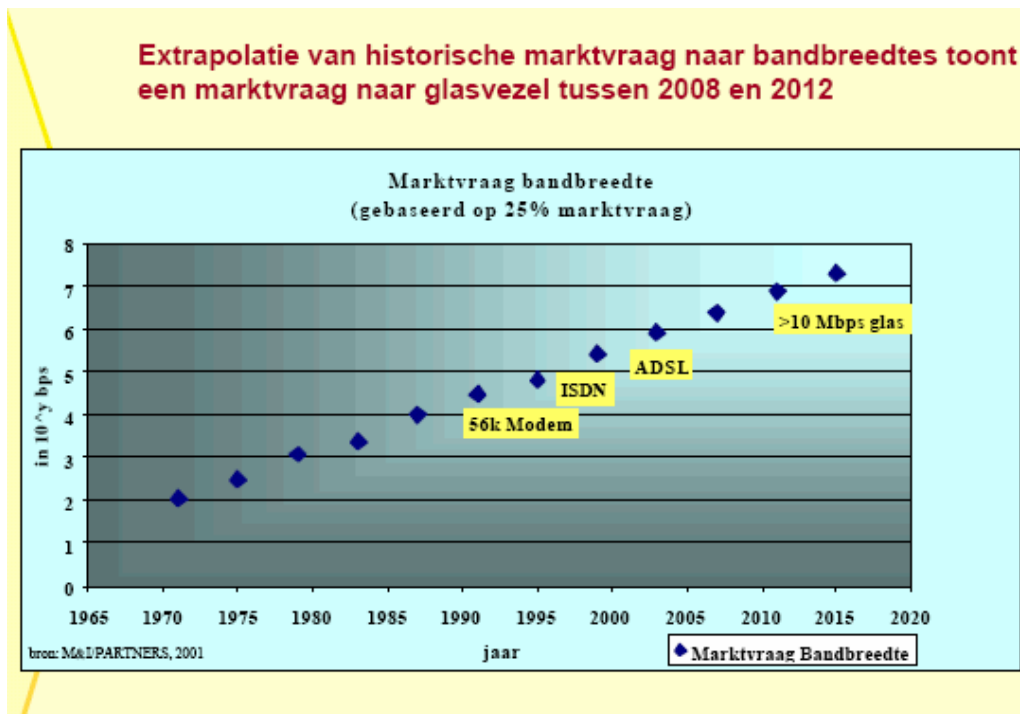
Bijlage 2

CAPACITEIT VAN TECHNOLOGIEËN VOOR DE LOCAL LOOP

Bron: M&I/PARTNERS (2002)

TOEKOMSTIGE MARKTVRAAG NAAR BANDBREEDTE

Bron: M&I/PARTNERS (2002)

Bijlage 3

Socio-economisch profiel Emmen

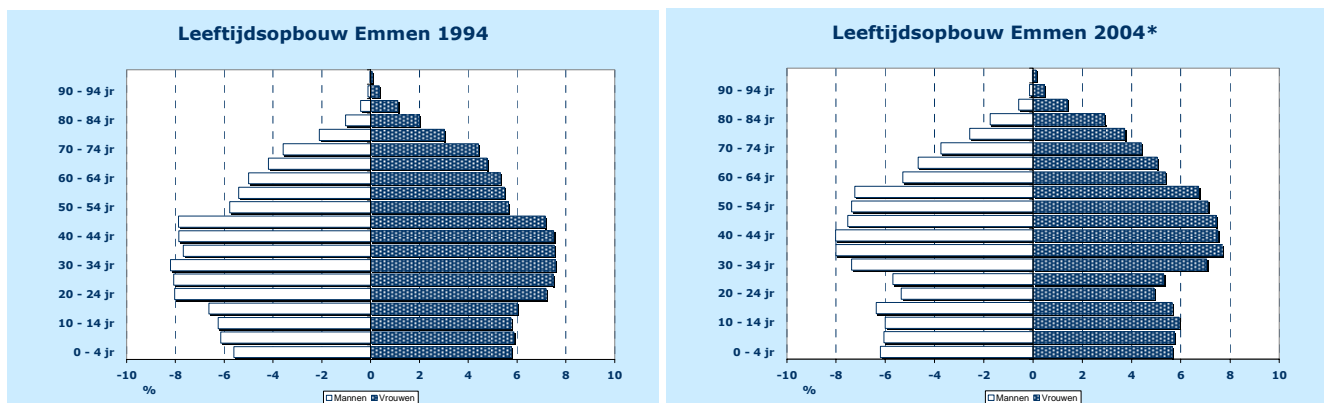
Ligging

De gemeente Emmen is gelegen in de zuidoosthoek van Drenthe, op het trefpunt van het zandgebied van de Hondsrug met het veenkoloniale landschap. Emmen is gemeten naar landoppervlakte de op twee na grootste gemeente van Nederland¹. Naast de stedelijke kern Emmen, kent de gemeente formeel nog dertien grotere en kleinere dorpskernen (Gemeente Emmen, 2003a). Veenoord en Nieuw-Amsterdam worden soms samengenomen, ten behoeve van berekeningen.

Bevolking

In 2004 telt de gemeente Emmen volgens de gemeentelijke statistieken circa 108.364 inwoners². Daarmee behoort de gemeente tot de 25 grootste gemeenten qua inwonertal. De stedelijke kern Emmen herbergt de grootste bevolkingsconcentratie (56.521 inwoners). Het grootste dorp is Klazienaveen (12.227 inwoners), de kleinste bevolkingsconcentratie is Roswinkel (814 inwoners). In figuur 1 zijn de bevolkingspiramiden weergegeven uit respectievelijk 1994 en 2004. In de bevolkingsontwikkeling van de afgelopen tien jaar tijd zijn de gevolgen van het vergrijzings- en ontgroeningproces evident zichtbaar.

FIGUUR 1: ONTWIKKELING BEVOLKINGSOPBOUW

*) voorlopig cijfer.

Bron: CBS Statline (2004), online

Economische positie van Emmen

In 2001 is door TNO Inro, ter onderbouwing van de strategische visie Emmen 2020, een cijfermatig onderzoek uitgevoerd naar de ruimtelijk economische ontwikkeling van Emmen. Gekeken is naar de economische positie van Emmen in het verleden, de huidige staat, en te verwachten ontwikkelingen van het aantal arbeidsplaatsen, de kantoorruimte en bedrijventerreinen.

TNO Inro presenteert op basis van rangorden de positie van Emmen binnen de groep van 538 Nederlandse gemeenten³ (zie tabel 1). Het rapport wijst op twee kenmerken die karakteristiek zijn voor de gemeente Emmen. Ten eerste leidt het enorme landoppervlak in combinatie met de bevolkingsomvang tot een bevolkingsdichtheid die onder het nationale gemiddelde ligt. Ten tweede valt binnen de gemeentegrenzen een duidelijk 'stad' en 'ommeland' patroon te herkennen (TNO Inro, 2001). Op gemeentelijk niveau ligt het aantal arbeidsplaatsen per inwoner onder het Nederlandse gemiddelde. Neemt men echter de kern Emmen apart, dan stijgt deze indicator behoorlijk (49% van de inwoners tegen 69% van de werkgelegenheid).

¹ Na gemeente Noordoostpolder en Middenveld.

² Enige structurele afwijking is aangetroffen met de cijferopgave van het CBS. Met name in 2004 (het CBS meldt een voorlopig cijfer van 108.251) is dit een aanzienlijk verschil.

³ Let wel, na gemeentelijke herindelingen telt Nederland anno 2004 nog 483 gemeenten (CBS Statline, 2004)

Aanbevelingen

TABEL 1: POSITIE EMMEN BINNEN ALLE 538 GEMEENTEN

Karakteristiek	Positie t.o.v. alle gemeenten
Landoppervlak	3
Inwoners	23
Arbeidsplaatsen	32
Delfstoffenwinning	3
<i>Chemie en synthetisch garens en vezels</i>	6
<i>Medische/ optische apparaten en overige elektrische apparaten</i>	7
Vierkante meters kantoren	62
Hectares bedrijventerrein totaal	9
Hectares bedrijventerrein excl. zeehaventerreinen	5

Bron: TNO Inro (2001).

De kantoorhoudende sector en de voorraad kantoorruimte is in Emmen ondervertegenwoordigd. Emmen kent dan ook geen traditie als kantorenstad. Daarentegen presteert de gemeente sterk in de sectoren delfstoffenindustrie, chemie en apparatenindustrie. Beter nog zelfs dan op grond van het aantal inwoners en arbeidsplaatsen verwacht mag worden (TNO Inro, 2001).

De ontwikkeling van Emmen is gespiegeld aan een aantal referentiegroepen. De keuze voor deze referentiegroepen is gevallen op:

- Ten eerste de Noordelijke gemeenten⁴ met de grootste woonkern van meer dan 20.000 inwoners. Dit is met name vanwege de geografische ligging,
- Ten tweede de Twentse steden⁵, die evenals Emmen een meer industrieel economisch profiel kennen,
- Ten derde de stad Deventer, die ook een overwegend industriële signatuur draagt. Deventer vindt, door een iets gunstiger ligging, beter als Emmen aansluiting bij het transformatieproces naar de kenniseconomie.

⁴ Dit zijn: Delfzijl, Groningen, Hoogezand-Sappemeer, Veendam, Heerenveen, Leeuwarden, Smallingerland, Sneek, Assen, Hoogeveen en Meppel.

⁵ Respectievelijk Almelo, Hengelo en Enschede.

TABEL 2: ONTWIKKELING SECTORALE AANDEEL IN DE TOTALE WERKGELEGENHEID 1973-1998

Economische sector	Emmen		Nederland		Noordelijke steden		Twentse steden		Deventer	
	1973	1998	1973	1998	1973	1998	1973	1998	1973	1998
	Arbeidsintensieve industrie	16	8	8	5	7	4	17	8	16
Kapitaalsintensieve industrie	3	2	6	3	8	3	4	2	6	3
Chemie en staal	14	6	3	1	1	1	2	2	3	2
Kennisintensieve industrie	6	8	8	5	8	5	15	10	8	6
Industrie	39	24	25	14	24	13	38	22	33	18
Groothandel	2	4	6	6	5	3	5	5	6	5
Transport	2	3	4	4	4	3	3	3	2	3
Distributie-activiteiten	4	7	10	10	9	6	8	8	8	8
Banken/ verzekeringen	1	1	3	3	3	4	1	2	2	1
Zakelijke diensten	4	12	6	15	5	15	5	14	6	20
Kennisdiensten	5	13	9	18	8	20	6	16	8	21
Landbouw/delfst. Winning	9	8	7	4	3	2	2	1	3	2
Consumentendiensten	13	16	14	16	15	15	15	14	11	16
Openbaar bestuur	4	4	6	6	6	7	4	5	5	3
Onderwijs	6	6	5	6	7	8	7	9	7	6
Infrastructuurvoorzieningen	13	9	12	8	13	8	10	7	9	6
Zorgsector	4	11	9	13	11	17	9	15	14	16
Vrijtijdindustrie	3	4	3	5	3	4	2	4	3	3
Verzorgende diensten	43	50	49	54	55	59	47	54	49	50

Bron: TNO Inro (2001).

Tabel 2 geeft een overzicht van de procentuele ontwikkeling van de sectorale werkgelegenheid tussen 1973 en 1998. Tot aan het begin van de jaren tachtig vertoonde Emmen een groei die achterbleef bij het Nederlands gemiddelde. Dit geldt eveneens voor de referentiegroepen. Toch heeft Emmen feitelijk niet slecht gepresteerd. Indien de trend van de periode 1973 zou zijn doorgetrokken zou het aantal arbeidsplaatsen nu ongeveer 39.000 moeten bedragen. In werkelijkheid lag dit aantal in 1998 op circa 43.000 arbeidsplaatsen. Er heeft aansluiting plaatsgevonden bij de landelijke groeitrend, zij het op een structureel lager niveau.

Met name de primaire sector vormt ten opzichte van het nationale gemiddelde, maar ook de referentiegroepen een groot aandeel in Emmen. De relatief sterke oriëntatie op industrie komt wederom naar voren. Kennis- en verzorgende diensten zijn relatief ondervertegenwoordigd met uitzondering van infrastructuurvoorzieningen⁶. Voor de kern Emmen geldt dat naast industrie ook de dienstverlening vrij sterk is vertegenwoordigd.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt⁷

De bruto- en netto arbeidsparticipatie loopt in Emmen achter ten opzichte van de provincie en Nederland. Dit ligt globaal 4% beneden het landelijke niveau. Een van de aspecten waarin dit ook naar voren komt is het hoge percentage uitkeringsgerechtigden. Het aandeel en de participatiegraad van vrouwen blijft eveneens achter ten opzichte van de landelijke cijfers.

⁶ TNO Inro heeft bouwnijverheid gerekend tot de infrastructuurvoorzieningen. Wel wordt de kanttekening geplaatst dat dit in feite geen 'dienstensector' is.

⁷ Grotendeels gebaseerd op de Strategienota: Emmen 2020 (Gemeente Emmen, 2001)

Aanbevelingen

TABEL 3 OPLEIDINGSNIVEAU BEROEPSBEVOLKING

	Emmen		Drenthe		Nederland	
	1994	1997	1994	1998	1994	1998
BO, VBO, MAVO	42%	39%	34%	32%	33%	29%
HAVO, VWO, MBO	43%	47%	46%	48%	43%	44%
HBO, WO	15%	15%	19%	19%	24%	27%

Bron: Gemeente Emmen (2001).

De aansluiting van arbeidsvraag en -aanbod, verloopt in Emmen niet optimaal, omwille van kwalitatieve discrepanties. Circa driekwart van de werkloze beroepsbevolking is laag opgeleid (LBO-opleiding of lager). Tabel 3 toont het opleidingsniveau van de beroepsbevolking in vergelijking met het provinciale en landelijke niveau. Het woonbelevingsonderzoek van Emmen, wijst er op dat het opleidingsniveau in 2003 is toegenomen ten opzichte van 2001⁸ (gemeente Emmen, 2003b). In Emmen wonen relatief weinig hoger opgeleiden, terwijl de vraag structureel toeneemt. Naast opleidingsniveau betreffen de aansluitingsproblemen ook persoonlijke kwalificaties als flexibiliteit, zelfstandigheid, flexibiliteit, ondernemingszin, klantvriendelijkheid etc.

Voorzieningsniveau en inkomen

Gezien de regionaal verzorgende functie van Emmen, is op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, detailhandel en cultuur-/sportvoorzieningen een redelijk aanbod. Het verzorgingsgebied beslaat een kleine 300.000 inwoners, waaronder omliggende gemeenten als Coevorden, Borger-Odoorn en een deel van Duitsland. In vergelijking met ander grote gemeenten, kent Emmen een zeer laag aanbod van culturele voorzieningen.

Ambities

Voor de ruimtelijk- economische prognoses van Emmen is door TNO Inro (2001) gebruik gemaakt van het Global Competition scenario van het Centraal Plan Bureau en het door TNO ontwikkelde Opera-model⁹. Hieruit vloeit voort dat het aantal arbeidsplaatsen zal toenemen met ruim 11.000. De meeste groei zal gegenereerd worden door de zakelijke- en verzorgende dienstverlening. In tegenstelling tot de landelijke trend zal in de industriële- en distributiesector de werkgelegenheid nauwelijks afnemen. Wel zal de werkgelegenheidsfunctie (het aantal arbeidsplaatsen per inwoner tussen 15 en 65 jaar) verder afnemen

⁸ Berust op een steekproef van 2.900 respondenten, en naar eigen zeggen ingevuld. Respondenten zijn soms geneigd een hoger opleidingsniveau op te geven dan werkelijk behaald.

⁹ In het Opera-model worden landelijke Lange Termijn scenario's vertaald naar de ontwikkeling van gebieden. Daarbij wordt uitgegaan van de 'natuurlijke economische potenties van gebieden', die voortvloeien uit de verwachte nationale groei per economische sector, de huidige samenstelling van de bedrijvigheid in een gebied en de invloed die van locatiefactoren uitgaat op de vestigingstendenzen van bedrijven of instellingen.

Bijlage 4

Interview met Piet Postma,

Postma is regiomanager overheden bij Essent Kabelcom in Zwolle/Groningen. In zijn functie komt hij veel in aanraking met overheden die zich beraden over breedbandontwikkeling. Zijn invalshoek is die vanuit de kant van aanbieder, aangezien Essent Kabelcom behoort tot de drie grootste kabelmaatschappijen in Nederland.

Discussie en positionering overheden

In eerste instantie erkent Postma dat momenteel op verschillende fronten een maatschappelijke discussie gaande is over de positionering van overheden. Het nut van deze discussie is echter een andere kwestie. Postma sluit zich conform het standpunt van de VECAI (de brancheorganisatie voor kabelbedrijven) aan bij de strekking in de Breedbandnota (Ministerie van Economische Zaken, 2004). In deze nota wordt gesteld dat overheden met name dienen te stimuleren en coördineren op het gebied van diensten en het faciliteren van het organisatieproces. Onder dit faciliteren valt bijvoorbeeld het ordenen en reguleren, maar ook het organiseren en financieel ondersteunen van publiek-private samenwerking. Een overheid dient zich duidelijk niet in te mengen met het aanbieden van telecommunicatie-infrastructuur, of actieve financiële ondersteuning te bieden. Een uitzondering hierop is de zorg voor ICT voorzieningen van de eigen instellingen.

Postma benadrukt in zijn standpunt dat marktwerking en concurrentie tot op heden gezorgd hebben voor een hoge mate van ontsluiting van (semi)breedband in Nederland. Deze ontwikkeling zou doorgezet moeten worden voor de toekomstige netwerken. In principe leidt de marktwerking tot een geleidelijke opwaardering van netwerken, conform de marktvraag naar breedband. Was het zo dat met een schone lei een compleet nieuwe infrastructuur aangelegd moest worden, dan kan men zich volgens Postma sterk maken voor een publieke vorm van ontsluiting. De werkelijkheid is echter anders. Er is door een ieder gekozen voor liberalisering en voor de Telecommunicatiewet. Daarnaast bestaan reeds twee fijnmazige telecommunicatienetwerken in handen van private partijen. Het lijkt volgens Postma onzinnig om hieraan voorbij te gaan en de al gedane investeringen teniet te doen door zomaar een infrastructuur ernaast aan te leggen.

Betreffende deze aanleg van glasvezelinfrastructuur door (semi) publieke partijen wijst Postma op het feit dat in principe nieuwe kabelmaatschappijen ontstaan met eigenschappen van een overheidsbedrijf. Dit terwijl nog niet zolang geleden gemeenten en andere overheden veel moeite hebben gedaan om hun telecommunicatie-infrastructuur te verkopen en dereguleren. Een aparte gewaarwording. Nu ontstaan entiteiten, zoals bijvoorbeeld Stichting TReNT, die vanuit een niet-commerciële bedrijfsvoering (zonder winstoogmerk) hetzelfde product aanbieden als commerciële partijen. Ook hebben zij beschikking over goedkoop verschaft kapitaal en hanteren veel langere afschrijvingsperiodes dan de traditionele telecomproviders. De 'community netwerken' zijn daarentegen wel bezig met actieve acquisitie, zodat zij beschouwd mogen worden als een nieuwe provider. Essent vindt dat hun marktpositie uitgehold wordt door een oneerlijke vorm van concurrentie. Bovendien gaan de enorme investeringen in infrastructuur die reeds zijn gepleegd zo verloren, waardoor de economische positie van exploitanten wordt verzwakt. Dit kan volgens Postma nimmer een economische versterking van je regio zijn.

Over een ander maatschappelijke doelstelling namelijk de ontsluiting van de minder rendabele gebieden meldt Postma het volgende. In eerste instantie lijkt het plausibel voor een publieke partij om hier in te grijpen. Maar volgens hem heeft de praktijk uitgewezen dat op het moment dat de gebieden met genoeg kritische massa voldoende aansluitingen genereren, marktpartijen vervolgens wel bereid zijn de perifere gebieden aan te sluiten. Daar hoeven geen risicovolle overheidsinvesteringen voor worden ingezet. Verder vindt Postma dat het verwijt van 'cherry picking' door commerciële partijen, evengoed geldt voor de 'community netwerken'. In de praktijk worden cityringen zo aangelegd dat de grootste verbruikers van communicatieverkeer ontsloten worden. Hierbij vindt vaak geen fijnmazige vertakking plaats naar individuele bedrijven, zodat volledige verglazing van het gebied ook evolutionair tot stand komt.

Overheden dienen dus niet actief in te laten als 'carriers' van breedbandige infrastructuur. Dit dienen zij over te laten aan de partijen die hierop concurreren. Overheden dienen volgens de kabelaars wel te stimuleren en coördineren op het gebied van diensten en organisatie. Daar waar de infrastructuur nog ontbreekt, moet volgens Postma samenwerking tot stand komen. **Onduidelijk is of hier door marktpartijen ook financiële participatie van overheden wordt verwacht.**

Aanbevelingen

Kabelmaatschappijen, en dus ook Essent Kabelcom, voeren alternatieven aan voor de invulling van de toekomstige breedbandbehoefte. Hieronder vallen bijvoorbeeld Ethernet-to-the-home (**Etth**) en Eurodocsis. Dit houdt niet in dat de kabelmaatschappijen niet geloven in de toekomstvastheid van glasvezel (of in de toekomst kunststof), maar eerder dat de overgang naar deze nieuwe infrastructuur evolutionair tot stand dient te komen. De reële vraag bepaalt het tempo. Deze vraag is natuurlijk wel te beïnvloeden en kan gestimuleerd worden door bijvoorbeeld overheidsinspanningen. In de tussentijd kan opwaardering van de huidige netwerken in deze overgangsfase de behoefte opvangen.

Volgens Postma zijn Etth en Eurodocsis zeer haalbare alternatieven, die het huidige koper opwaarderen tot een breedbandige capaciteit (10 Mb/s en meer). Wel dient in ogenschouw te worden genomen dat dit hoofdzakelijk gericht is op huishoudens. De coax-infrastructuur ontsluit namelijk woningen en de 'Service Level Agreement' (SLA, waaronder bijvoorbeeld de onderhoud of reparatieregeling valt) van dergelijke netwerken zijn niet geschikt voor zakelijke abonnementen. De opwaardering kan door middel van een relatief simpele omzetting in het netwerk plaatsvinden. Extra graafwerk is niet nodig en de grote kostenpost van kabelmodems in huis valt weg, omdat deze overbodig zijn. Ter indicatie noemt Postma aanlegkosten van 300,= per aansluiting voor Etth, tegenover 1200,= voor aansluiting middels glasvezel. Wel vraagt Postma zich in sterke mate af of de consument al zit te wachten op de geboden capaciteit, omdat de abonnementskeuze grotendeels wordt gebaseerd op kostenafweging.

Essent en Emmen

Naar aanleiding van de moeilijke economische wind van de afgelopen periode, hanteerde Essent een investeringsstop. In de gemeente Emmen is dan ook niet verder geïnvesteerd in de verglazing, laat staan die op bedrijventerreinen. Op basis van de inventarisatie die TCI (2001) heeft uitgevoerd is aangegeven dat deze correct is en sindsdien niet verder uitgebreid is. Hierbij kan de kanttekening geplaatst worden dat Postma niet tot in detail bekend is met de situatie in Emmen. Wel heeft Essent Kabelcom recentelijk laten weten vóór medio 2005 het kabeltelevisienet in praktisch heel Emmen geschikt te zullen maken voor internetgebruik en digitale TV.

Toekomst

Betreffende de toekomstige ontwikkelingen van Essent Kabelcom bij breedbandontsluiting van huishoudens geeft Postma aan dat geen concrete samenwerking plaatsvindt met partijen zoals woningcorporaties. Deze geven aan liever zelf te verglazen of helemaal niets te doen. Verder is de verwachting uitgesproken dat binnen nu en vijf jaar de exploitatie van publieke breedbandnetwerken over worden genomen door de traditionele 'carriers'.

Bijlage 5

Inventarisatie

	G 30 quickscan (*)	Breedband proeven	Stedenlink	Overig
Alkmaar	√			
Almelo	√			
Amersfoort	√			
Amsterdam	Ja		√	
Arnhem	Ja		√	
Breda	√			
Den Haag	√	√	√	
Deventer	√	√	√	
Dordrecht	√			
Eindhoven	Ja	√	√	
Emmen	√			
Enschede	Ja		√	
Groningen	Ja	√		
Haarlem	√			
Heerlen	√			
Helmond	√		√	
Hengelo	Ja			
s Hertogenbosch	√			
Leeuwarden	Ja	√	√	
Leiden	Ja			
Lelystad	√			
Maastricht	√			
Nijmegen	Ja	√		
Rotterdam	√			
Schiedam	√			
Tilburg	Ja		√	
Utrecht	Ja	√		
Venlo	√			
Zaanstad	√			
Zwolle	√			
Almere		√	√	
Appingedam		√		
Zoetermeer			√	
Wolvega				√
Nuenen				√
Veendam				√
Food Valley (Ede/Wageningen)				√

(*): Ja = ontsluiting van (semi)publieke instellingen door vraagbundeling.

Bronnen: (Rietbergen et.al., 2004), Dialogic 2004, www.stedenlink.nl

Bijlage 6

